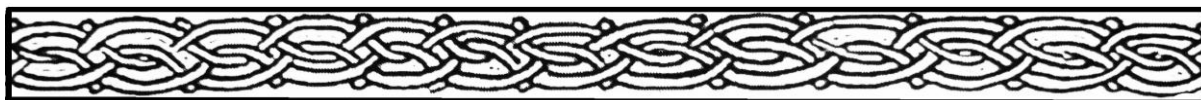

ШКОЛА МАЧЕВАЊА
"СВЕТИ ЂОРЂЕ"

www.macevanje.org

Kontroverze oko vežbi za sečenje i bod

U mnogim školama borbenog mačevanja se ne shvata dovoljno jasno razlika između kurtoaznog i bojevog mačevanja. Iz ovog razloga se dešava da mačevaoci danas na časovima mešaju vežbe koje se odnose na **bojevu primenu** tehnike borbenog mačevanja sa vežbama koje pripadaju **kurtoaznoj primeni** tehnike borbenog mačevanja.

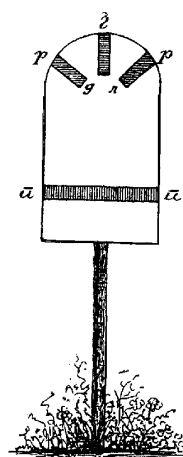
Svako ko se počeo u XXI veku baviti u nekoj školi **borbenim mačevanjem** njemu je jasno da svoju veštinu neće moći niti smeti koristiti u prave bojeve svrhe jer niti se više vode dvoboji niti ratovi mačevima i sabljama. Iz tog razloga kada se govori o borbenom mačevanju danas može se govoriti samo o njegovoj **kurtoaznoj formi**. Govoriti o bojevoj formi kurtoaznog mačevanja danas znači govoriti samo o tehnikama i vežbama koje su se nekada - u prošlosti, koristile u svrhu pripreme mačevalaca za rat ili pravi dvoboj mačevima.

Nasuprot tome može se često videti kako u nekim školama pod borbenim mačevanjem se danas podrazumeva umeće u praksi uspešnog sečenja pravim i naoštrenim mačevima i sabljama lubenica, bambusa, dasaka, snopova grana, slame... To je iz više razloga pogrešno, navešću dva osnovna.

U veštinu mačevanja spada i umeće **prigodnog** rukovanja mačem **adekvatno** okolnostima. Onaj ko u borbenom mačevanju pokušava prijateljski mačevati a vežbati pravim mačevima koji su oštri i tehnikom udaraca koji presecaju stubove i daske je u prošlosti karakterisan ili kao neuk ili kao neko ko je pomerio s pameću. Naime, još su grčki (Drakonov zakon) i rimski vojnici, pa čak i gladijatori, imali propisano da se za vežbe mačevanja obavezno koriste drveni ili tupi mačevi i kontrolisani udarci koji se razlikuju po snazi i napadnom uglu od pravih. S druge strane u svim priručnicima mačevanja je osnovno i nezaobilazno načelo oduvek bilo da onaj ko u vežbi ili prijateljskoj borbi saradnika povredi ili mačuje tako da može da povredi ne samo da pokazuje da ne poseduje veštinu, jer ne ume da kontroliše svoje oružja, već i pokazuje da ne ume da kontroliše ni sebe - razlikuje kolegu od neprijatelja, stvarnost od fikcije..., i da je uopšte uzev ne samo neuk već i *divljak*.

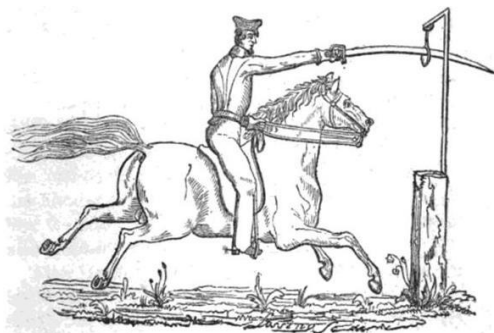
Rimski vojnici i gladijatori su prvi vežbali sečenja i bodove gladijusom po drvenim stubovima i raznim vrstama lutki.

Regnuti su učili skakati na stubove i lutku sa desne i leve strane, da seku i bodu u prolazu i iz poluokreta i okreta, prvo nenaoružani a zatim u zaštitnom odelu, i na kraju sa izvađenim oružjem. **Vegecije** je opisivao tu proceduru: „ Oni se uče da skaču i nanose udarce, u tri akcije se postavljaju ispred štita i iznova se iza njega sakrivaju, koliko stremeće skaču unapred toliko brzo odstupaju u nazad.... težnja da protivniku ugrozi glavu, pa bog, pa napada kolena ili da poseče pokolenice, odstupa ili naskače,... takođe, on izvodi na lutki sve vidove napada i sve iskustvo borbenih dejstava. Pri svemu tome se obraća posebna pažnja da on stremi naneti protivniku ranu tako da pri tom ne otkrije nijednu stranu svoga tela. Osim toga oni su učili da mačem ne udaraju već bodu."

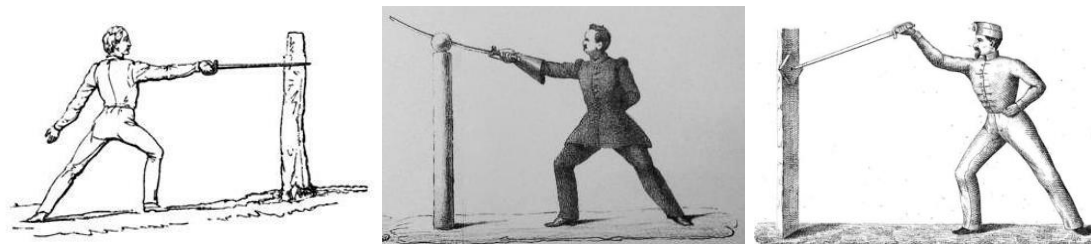
"Belezi" za vežbanje bojevog sečenja u pešadiji - rimski gladijator i srednjevekovni vojnici sa stubovima za seču . "Beleg" 20. veka za vežbanje konjičkog sečenja.

Ovu praksu su nastavili vitezovi, dragoni, husari i oficiri do kraja 19. veka i oni su vežbali sečenja mačevima i sabljama sa konja a po drvenim posebno načinjenim spravama ("belezima") tehnikom sečenja pod spregnutim (napadnim) uglom. U 19. i 20. veku su ove vežbe izvođene sa bajonetom i bodovima u specijalno izrađene lutke.

Vežbe bodova na belezima u konjici: **H. R. Hershberger** „ The horseman A work on horsemanship...“, 1844

Tokom navedenih vežbi jedini cilj je bio da borci ojačaju ruku za dugu borbu u bitkama i povećaju ubitačnost svojih sečenja i bodova. Razlog je, dakle, bio u pripremi za bojevu a ne kurtoaznu upotrebu mača ili sablje.

Belezi za vežbanje borbenog mačevanja u 19. veku: **Donald Walker**, 1840; **C. Siebenhaar**, 1861; **Joseph Tinguely**, 1856.

Čemu, međutim, takva praksa u mačevanju danas? Jačanje ruke u mačevanju zbog efikasnosti udaraca je još od 18. veka počelo gubiti značaj a u 19. je sasvim izgubio jer više nema bitaka pa ni potrebe da u mačevanju **poentiranje u završnici** bude efikasno i smrtonosno. **Mačevanje je ostalo pravo ali njegova završnica više nije krvava jer mačuje se zadovoljstva radi a ne ubijanja radi.** Od onih koji ovo ne shvataju i koji ne prave razliku između **autentičnog i identičnog**, treba se na svaki način ukloniti ne samo kao od nekih već i ljudi sklonih sumanutosti a čije hazardno "mačevanje" ne može dugo potrajati.

U borbenom mačevanju se, dakle, uistinu koriste **pravi mačevi i tehnika pravog mačevanja** ali se u tome **zna mera i granica** i ne ide *bukvalistički* do kraja u svemu jer **cilj je autentično mačevanje ali ne i autentično povređivanje ili ubijanje.** Ako je tako, a tako je, onda je nepotrebno - štaviše štetno uvežbavati ruku u radnjama i udarcima koji se u mačevanju ne koriste i neće koristiti nikad i nigde osim u smešnoj praksi koja može na kratko da služi cirkuskim efektima i zabavi dece.

Sušтина borbenog mačevanja danas je **bosti ali ne probadati, seći ali ne zasecati ili presecati**, ne u **zadavanju** pravih udaraca oštrim mačem, punom snagom i na opasan način - probadanje i presecanje, već u veštini **razmene** pravih udaraca i bodova pravim ali tupim mačem na kontrolisan i bezopasan način. Majstorstvo u prijateljskom borbenom mačevanju se, dakle, ne ogleda u umeću sečenja lubenica, bambusa itd. jer dok **majstoru sečenja** trebaju još godine rada sa učiteljem da bi naučio **tehniku mačevanja** - tehniku vešte i pravilne **razmene** udaraca i bodova u napadu i odbrani, **majstoru mačevanja** da bi naučio **tehniku efekasnog sečenja** lubenica, bambusa, grana... dovoljno je da naoštri mač i iz desetak pokušaja sam otkrije ugao i snagu zamaha i to ponavlja par meseci uporno dok ne poseče sve grane u šumi.

U vežbanju sečenja u kurtoaznom borbenom mačevanju, dakle, koriste se isključivo zatupljeni pravi mačevi i sablje i zamasi koji se ne izvode nikad maksimalnom snagom i brzinom već maksimalnom pažnjom tj. sa spremnošću da se sečenje zaustavi ili finalizuje malom snagom ukoliko kolega nije uspeo da se adekvatno odbrani, a što zahteva veću sposobnost samokontrole pa i veštinu od pukog zamaha sečenja bez ikakvog obzira.

Na ovom mestu treba navesti još jedan razlog zbog kojeg danas u školama borbenog mačevanja ne treba upražnjavati praksu vežbi borbenog sečenja i bodjenja. U mnogim priručnicima u kojima se govori o vežbanju udaraca po belezima ukazuje se često na probleme u vezi sa time.

Naime, kao posledica prejakih ili nepravilnih udaraca po prepreci dolazi do lomova sečiva kao i povreda ligamenata šake i lakta od trauma učestalih udaraca po prepreci ili slučajnih i pogrešnih uglova zasecanja koji su posledica zamora ruke.

Presecanje lubenica, bambusa, slame, grana pa čak i mrtvih svinja, pasa itd. u školama borbenog mačevanja danas je praksa koja je preuzeta i uneta u evropsko borbeno mačevanje još sedamdesetih godina XX veka od strane polujapanizovanih evropljana (laika za zapadno mačevanje) iz japanskog mačevanja. Naime, na dalekom istoku postoje neke škole mačevanja koje još uvek gaje tradiciju **bojeve** (a ne kurtoazne) upotrebe mača. Reč je o tehnici mačevanja koja se koristi još od srednjeg veka i koja je do krajnosti pojednostavljena kako bi bila što praktičnija za najefikasniju i najbržu eliminaciju protivnika. Ona se u suštini svodi na par samouverenih i fanatičnih ubilačko-samoubilačkih izmaha (otvorenog tela za bod u svakom trenutku) i punom snagom sa ciljem da se samo jednim napadačkim pokretom protivnik poseče. Onaj ko odstupi, loše seče ili promaši taj je gotov a ako niko ne odstupi i ne promaši gotovi su obojca! U učenju ovako jednostavne kamikaza "tehnik" mačevanja sasvim je normalno bilo pridavati ogroman značaj uspešnom i izvežbanom zamahu sečenja lubenica, bambusa, snopova pruća (a u prošlosti čak i slučajnih prolaznika na ulici) jer se u jednom jedinom izmahu i zamahu i sastojalo celo mačevanje. S tim u vezi se u takvim školama bojevog borbenog mačevanja razvila posebna tehnika vežbanja mačevanja (tamešigiri) koja se cela sastoji od doslovnog sečenju raznih predmeta.

Ova tehnika se koristila ne samo da bi se proverio kvalitet mača već i da bi se uvežbala dobra usklađenost hvata obe ruke tokom sečenja. Naime, samo ukoliko su radnje obe ruke tokom sečenja uzajamno usklađene snagom i pravcem dejstva tada će i zasek biti izveden sa najvećom snagom i preciznošću. To se proveravalo na rezu koji ne samo da je morao biti kvalitetan i ravnih ivica već se i morao izvesti tako da je nakon njega mač odmah istim pokretom postavljen ili u položaju izmaha za sledeće sečenje ili je vraćen u korice. Uistinu navedene vežbe i tehnika potpuno su opravdani i imaju smisla na bojnom polju na kome je u metežu trebalo savladati ne samo više protivnika već i naneti im rez kroz oklop.

Takav način mačevanja, međutim, ima veoma malo veze sa evropskom tehnikom čak i bojevog mačevanja. Naime, čak i u periodu 13. i 14. veka, kad su mačevaoci sa jednoiporučnim mačem koristili sličnu tehniku mačevanja, sa njime su izvodili drugačije vežbe. Jednoiporučni mač tada nije služio za prosecanje oklopa oštrinom jer se izrađivao (za razliku od dalekog istoka) od metala već za njegovo razbijanje i lom kosti ispod njega snagom. U tom smislu pitanje finoće i pravilnosti reza bilo je besmisleno. Sa druge strane evropski mačevaoci tog perioda su jednoiporučni mač (posebno laki) koristili za razliku od japanaca neuporedivo češće za blokove i bodove. Kad se navedenom još doda da se mačevanje na zapadu usavršavalo u pravcu primata tehnika boda još pet vekova, zbog čega je postalo složena veština u kojoj se najviše značaja pridaje RAZMENI bodova, jasno je zašto vežbanje sečenja po belezima, pruću i lubenicama ima sporedan i gotovo nebitan značaj za tradiciju kurtoaznog borbenog mačevanja Evrope.

Dakle, ukoliko se vratimo na **kurtoazno borbeno mačevanje** uistinu nije moguće steći dobar osećaj i naučiti pravu tehniku boda i sečenja pravim mačem samo uz vežbe "pirihe" - borbe sa zamišljenim protivnikom. No, iz tog razloga se u učenju i upražnjavanju kurtoaznog borbenog mačevanja neprestano koriste vežbe **bodova** (na kolegu ili učitelja) a da se niko ne probada (jer su mačevi sa tupim vrhom i postoje zaštitna odela) i vežbe **sečenja** a da se niko ne zaseca i ne preseca (jer su mačevi bez oštrica i postoji zaštitna oprema).

Usavršavanje sečenja bez zasecanja i presecanja i bodova bez probadanja pomoću vežbi "čelik na čelik" uz upotrebu zaštitne opreme i mačeva sa tupim vrhom i zatupljenom oštricom

Dakle, kvalitet boda i sečenja u kurtoaznom borbenom mačevanju se može dovoljno dobro i naučiti i proveriti razmenom sečenja (bodova) i blokova pravim mačevima koji imaju zatupljene oštrice i tupe vrhove.

*

Prijateljsko mačevanje sa kolegom pravim mačevim nije za svakog. Takvo mačevanje traži od učesnika neuporedivo više umeća i sposobnosti od mačevanja sa protivnikom u dvoboju jer isti udarac sečivom koji protivnika ubija kolegu ne sme povrediti a veštinom ga mora savladati.

Takav, majstorski, udarac mačem najteže je izvesti jer zahteva ne samo naučenu tehniku rukovanja oružjem već i umeće samokontrole koje vlada nad nagonom destrukcije.

Ali takav udarac mačem zahteva dodatno i ono što je najteže i najvrsnije za svakog čoveka: plemenitost i osećaj za lepotu. Postići sve to prava je veština koju je moderno doba pretvorilo u retkost a savremeno doba zatire.

Zato je za većinu savremenih ljudi, kojima je suviše zahtevna prava veština, napravljena prigodna i laka zamena za klasično mačevanje: mačevalačka igra - sport.

"Dnevnik učitelja mačevanja", Aleksandar Stanković

*

**ШКОЛА МАЧЕВАЊА
"СВЕТИ ЂОРЂЕ"**

Aleksandar S., učitelj mačevanja

* [NASLOVNA](#)

* [GLAVNA STRANA](#)

* [KONTAKT](#)

[www. macevanje.org](http://www.macevanje.org)